

Diakonie

Z řec. *diákonein* (= sloužit). Všeobecně znamená službu; diakonií se označovala podpůrná charitativní činnost v prvních dobách církve.

Diakonka

Z řec. *diakonissa* (= služebnice). V prvních křesťanských společenstvích existovaly staré ženy, většinou vdovy, které prováděly charitativní a liturgické úkoly, zvláště při křtu a při pomazání žen. Tyto ženy obdržely zvláštní požehnání vložení biskupových rukou. Zanikly s úpadkem křtu dospělých.

Diaspora

Z řec. *diasporá* (= rozptýlení). Termín označuje rozptýlení nějakého lidu mimo vlastní zemi z jakéhokoliv důvodu. V křesťanském prostředí se výrazu používá k označení Židů, rozptýlených mimo Palestinu.

Diecéze

Z řec. *diokéin* (= spravovat dům). Je to „část Božího lidu, která je svěřena do pastýřské péče biskupovi a je vymezena určitým územím tak, že zahrnuje všechny věřící, kteří přebývají na tomto území.“ Termín byl převzat z občanského světa: v Athénách se kolem 4. stol. př. Kr. vztahoval k finanční správě svěřené magistrátu, zatímco v římské říši v době Dioklciánově byla diecéze souhrnem řady provincií (nejdříve 12, později 15) spravovaných zastupiteli. V prvních dobách křesťanství se tímto výrazem mínily církve (církve v Antiochii, Efe-

zu atd.), odpovídající dnešní místní církvi, o které mluví koncil. Diecézní biskup se nazývá ordinář (z lat. *ordinarius* = řádný), protože ji spravuje řádnou mocí, tj. nedelegovanou, čili z moci apoštolské posloupnosti. V rozlehlejší diecézi může mít ordinář pomocné biskupy. Zřizovat, upravovat nebo rušit diecézi je v pravomoci papeže.

Dies irae

Lat. doslovně „den hněvu“. Název a začátek sekvence mše za zemřelé, jejíž text se připisuje Tomáši z Celana (13. stol.), ale možná je ještě starší. V 18 strofách, každá o 3 verších a závěrečná o 4 verších, vypráví o strašných následcích posledního soudu a vyzývá Kristovo milosrdenství. Nynější text pochází ze 13. stol. Pius V. jej zavedl do pohřební mše. Čte se nebo se zpívá před evangeliem; v nynějším mešním řádu ale již není.

Dies natalis

Lat. „den narození“. Pro křesťany je to den pozemské smrti, poněvadž znamená opravdové zrození do života s Bohem.

Direktář

Z lat. *director* (= ředitel). Církevní kalendář, obsahující předpisy pro slavení mše a pro liturgii hodin. Direktář se nazývá také vedlejší a prováděcí předpis společností zasvěceného života, jehož ustanovení mohou být revidována a měněna podle požadavků místa a času; stačí schválení generální kapituly.

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01Děkan: **R. D. Jaroslav Gajdošik**, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Koštofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Farnost sv. Petra a Pavla

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 25. 9. – 8. 10. 2023

25. 9. Po	–	–	–
26. 9. Út	KA	18.00	za zdraví a pokoj pro Veroniku Staregovou s rodinou
27. 9. St	<i>Památka sv. Vincence z Paula, kněze</i>		
	KA	08.00	za zdraví a Boží požehnání pro Davida a navrácení k víře
28. 9. Čt	Slavnost SV. VÁCLAVA, MUČEDNÍKA, hlavního patrona českého národa		
	KO	08.30	za † Václava Votočka a sestru
29. 9. Pá	Svátek sv. Michaela, Gabriela a Rafaela, archandělů		
	KA	18.00	za dary Ducha sv. pro Sofinku a Elišku a úspěch ve škole
30. 9. So	<i>Památka sv. Jeronýma, kněze a učitele církve</i>		
	DD	13.30	za farníky
	KA	18.00	za lásku a zdraví k svátku

1. 10. Ne	26. neděle v mezidobí		
	KO	08.30	za †† Annu a Karla Petrovy a za Jaroslava Kousala a rodiče

2. 10. Po	<i>Památka svatých andělů strážných</i>		
	KA	18.00	za † Emilii
3. 10. Út	KA	18.00	za † Jaroslava Růtu
4. 10. St	<i>Památka sv. Františka z Assisi</i>		
	KA	08.00	za † Miroslava
5. 10. Čt	KA	08.00	za †† rodiče Františka a Helenu a jejich děti
6. 10. Pá	KO	18.00	na poděkování
			<i>od 16.30 v KO svátost smíření</i>
7. 10. So	<i>Památka Panny Marie Růžencové</i>		
	DD	13.30	za farníky
	KA	18.00	za † Cecilii Novotnou, manžela a †† rodiče Pajunkovy

8. 10. Ne	27. neděle v mezidobí		
	KO	08.30	za †† Annu a Františka Stránské a celý rod a za † Kazimíra Szlachetku, manželku Žofii a celý rod Szlachetka

AKTUALITY**PRODEJ KALENDÁŘŮ V KOSTELE**

V kostele na bočním oltáři jsou jako vždy na prodej kalendáře na rok 2024 za jednotnou cenu **70 Kč / ks.**

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 21. září 2023. **Uzávěrka následujícího čísla: 5. října 2023.** Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošik. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

SLAVNOST SV. VÁCLAVA (28. ZÁŘÍ)

Vládcové, k vám se obrací má slova, abyste se naučili moudrosti a neklesli. Ti totiž, kdo svatě střeží svatě přikazy, budou uznáni za svaté, ti, kdo jsou o nich poučeni, najdou ospravedlnění. Buďte tedy žádostivi mých slov, mějte po nich touhu, a poučíte vás. Moudrost září a nevdane, snadno ji vidí ti, kdo milují, dává se nalézt těm, kdo ji hledají. Předchází ty, kdo po ní touží, a ukazuje se jim první. Neunaví se, kdo k ní časně přicházejí, najde ji, jak mu sedí u dveří. Myslet totiž na ni, je svrchovaná prozíravost, kdo kvůli ní bdí, brzy bude bez starosti. Vždyť sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni, na cestách se jim ukazuje s přízní a při každé myšlence jim vychází vstříc. Neboť její začátek je zcela upřímná touha poučit se, chtít se poučit je láska (k ní), láska (k ní) je zachovávat přikázání, dbát o přikázání je zajistit si nesmrtelnost, nesmrtelnost pak dává místo u Boha. A tak touha po nesmrtelnosti přivádí ke kralování. Vládcové lidí, když se tedy těšíte z trůnů a žezel, ctěte moudrost, abyste kralovali navěky. (Mdr 6,9-21)

Zatímco knihy Přísloví a Sirachovce ztotožňovaly Moudrost se zákonem (a tím ji ukazovaly staticky), kniha Moudrosti ji ztotožňuje nejčastěji s Božím Duchem, a tak ji předkládá převážně jako skutečnost dynamickou. Tento dynamický rys je potvrzen i liturgickým úryvkem, který ukazuje Moudrost jako tu, která předchází ty, kdo po ní touží, sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni. Moudrost je zde zosobněna, tak jako na jiných místech Starého zákonu. Dalo by se říct, že první čtení ze slavnosti sv. Václava popisuje setkání dvou „hledajících“: Moudrosti (Boha) a člověka.

Buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista! Protože je tak nesmírně milosrdný, znovu nás zrodil, takže zmrtvýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději na dědictví, které nepomine, na dědictví skvělé a trvalé. Je pro vás připraveno v nebi; protože totiž máte víru, chrání vás Boží moc (a vede) ke spáse, která se má ukázat (nyní) v poslední době. A proto budete potom jásat, i když vás snad musí trápit teď ještě na krátký čas všelijaké zkoušky. Vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. 'On nezhřešil a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného.' Když

mu spílali, on jim to spíláním neoplácel, když trpěl, nevyhrožoval, ale ponechal vše tomu, který soudí spravedlivě. On sám na sobě vynesl naše hříchy na dřevo (kříže), abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě. Jeho ranami jste uzdraveni.

1 Petr 1,3-6;2,11b-24

Mezi tímto úryvkem a životem sv. Václava nacházíme několik styčných bodů: význam křesťní důstojnosti v pohanském nepřátelském prostředí, odstraňování bídy otroků a výzva ke kráčení v Kristových šlépějích.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezně ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jako dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly, a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.“

Mt 16,24-27

Tato slova o cestě kříže následují po předpovědi Ježíšova utrpení: jít za Kristem znamená tedy přijmout úděl toho, kdo kvůli evangeliu zakouší nepříjemnosti, posmívání, nepřijetí. Nakolik je tato cesta náročná, natolik je potřeba k ní „povzbudit“: proto k výzvě o následování jsou připojeny tři silné motivace.

Ježíšova cesta „kříže“ má být také cestou učedníků – proto nyní následují slova o učednících. Jsou to slova týkající se všech učedníků (nejen apoštolů) – proto neurčité zájmeno „kdo, kdokoliv“ („kdo chce jít...“). Cesta do Jeruzaléma není snadná ani pro Ježíše, ani pro jeho následovníky. Proto se hned na začátku vybízí „zapři sám sebe“ – v první řadě se tato slova mají chápat jako „zapření“ falešných (příliš lidských) představ o Mesiáši. Potažmo se to může chápat jako zapření „svého já“ („já“, které si chce „zachránit život“, vyhnout se nepříjemnostem kvůli víře).

Výzva „zapři sám sebe“ je velmi podobná výzvě druhé „vezmi svůj kříž“. Kříž není obrazem všech možných životních trampot a pro-

blémů (nemocí): tento význam je běžný v době dnešní, ale ne v té novozákonní. Tam je „kříž“ obrazem potupné smrti, vyloučení ze společenství, hanby. Už samotné slovo „kříž“ vyvolávalo takový úděs, že řečník Cicero řekl, že má být daleko od rtů římských občanů. Díky Novému zákonu slovo „kříž“ nabývá ještě další význam: přijmout kříž znamená především darovat svůj život a přijmout samotný Kristův úděl. Můžeme tedy shrnout, že „vzít kříž“ znamená snášet „své umírání“ v podobě nepřijetí, pohrdání ze strany okolí, pronásledování, dokonce mučednictví. To vše kvůli Kristu a jeho slovu.

V zásadě tedy vidíme, že slova „vzít na sebe kříž“ a „následovat“ Krista jsou významově prakticky totožná. A protože se jedná o náročnou cestu, je třeba „zapřít sám sebe“, jak se říká na začátku verše. Uvádějí se tři motivace, proč přijmout tuto cestu kříže:

- 1) Zachránit život (tj. odmítnout kříž – potupu, pronásledování kvůli evangeliu) znamená vposledku ztratit jej. A ztratit svůj život (tj. následovat Krista i za cenu osobních nevýhod) znamená získat život v plnosti.
- 2) Druhý důvod navazuje na předchozí; zmínka o získání celého světa připomíná Mt 4,8, kde Satan nabízí Kristu celý svět, jeho bohatství a slávu.
- 3) Příchod Syna člověka a jeho odplata (odplata jakožto dar života těm, kdo následovali Krista).

Tak jako Ježíš „překvapil“ učedníky jiným pojetím údělu Mesiáše, zrovna tak musel překvapit novým obrazem učednictví. Oni očekávali slávu a triumf, avšak Ježíš zve na cestu kříže. Očekávaná sláva se skutečně dostaví, avšak skrze kříž. A závdavek této slávy se ukazuje na hoře proměnění. Proměnění má také posílit učedníky, aby nezemdleli na cestě kříže do Jeruzaléma, na cestě následování Krista až do krajnosti. Proměnění předjímá i slavný příchod Syna člověka.

Ve všech čteních o slavnosti sv. Václava se naráží na určité znaky Václavova života: pano-

vání v duchu Božího slova (1. čtení), zřeknutí se odplaty „zlým za zlo“ (2. čtení), mučednická smrt (evangelium).

Jak promlouvá svatý Václav do našeho života? Asi nebudeme následovat tohoto světce zrovna v statečném hájení českého území, ani nebudeme připravovat přímo z vlastní vinice nápoj k slavení eucharistie. Jak tedy následovat „dědice“ české země? Na pomoc nám přicházejí slova známé kancionálové písně (831): „*Nikdy nezahyne národ..., dokud bratr bude bratru odpouštět*“. Tento Václavův odkaz je velmi konkrétní, pro každého z nás. Nakolik je však praktický, natolik je těžko uskutečnitelný. Kdo z nás se nepotýkal s tím, jak odpuštění „nejde“, jak se stále vrací zahořklost a touha oplatit stejnou mincí? Tyto zkušenosti, společné nám všem, vedou k zjištění, že odpuštění je jakési mučednictví! Vždyť vyžaduje sebezapření, úsilí vzdát se nároků na pomstu, ochotu neoplatit druhému zlým, ale dobrým. A toto vše je skutečným mučednictvím, i když nekrvavým. Odpuštěním tedy následujeme našeho národního patrona.

Pokud sv. Václav není jen na piedestalu na náměstí v centru Prahy, ale také na piedestalu v té naší „galerii“ s lidmi ukazujícími perspektivní cestu do budoucnosti, pak nepřeslechněme jeho hlasitou výzvu k odpuštění – odpuštění těm, kteří se v našem národě dopustili velkých přehmatů a poškodili třeba naši rodinu (odpustit však neznamená nechat stranou spravedlnost! Odpustit znamená vzdát se zloby vůči druhému, nepřát mu zlo, ale dobro – i když toto dobro bude pro viníka zprostředkované spravedlivým trestem), odpustit komunistům, polistopadovým politikům, nepřijemným sousedům...

Toto odpuštění, projevené nekrvavým mučednickým sebezapřením, je tou správnou odpovědí na křivdy ze strany našich spoluobčanů a blízkých. A tak budeme skutečně následovníci sv. Václava a budeme se k němu hlásit nejen slovy písně, ale i svým životem.

P. Angelo Scarano